

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Diripuit, ² subito Deus astitit, ipse per abram
Delapsus liquidam Deus, & sic farier orsus:
Vade Deo vates charissime, teque sueto,
Nec mora, (nam Deus est qui precipit) exue sacco,
Laxatisque pedem vinculis i nudus utrumque.
Paruit extemplo vates, vestemque reliquit,
Et pede utroque lubens sandalia laxa resoluit,
Incessitque palam Iudaea per oppida nudus.

³ Cui Deus: En signum cladis ferale future:
Nam velut à plantis ad summum verticis usque
Attoniti nudum Solymi videre Prophetam,
Trésque adeò soles, passim & sine more vagantem,
Sic Phario, sic Aethiopi lacrymosa propinquat,
Continuas quam tres hyemes patientur, egestas.

⁴ Namque per Aethiopas, per regna Canopica victor
Assyrius, longo grassatus marte, ferisque
Agminibus letam populans crudeliter oram,
Omnia vastabit, desolata omnia reddet,
Nilque nisi cineres, fumumque relinquet inanem:
Ibunt captiui, miseranda infletaque turba,
Nudi cum patribus nati, nudeq; puella,
Non mammis strophium dabitur, non vile tegendis
Inguinibus linum, discinctas disque solutas
Per sua castra nurus traducet barbarus, ⁵ & quæ
Casta verecundis oculis natura videri
Sancta lege cauet, lixis nudata patebunt,
Dedecus o Aegypte tuum opprobriumque perenne.

⁶ Tum grauis attonitum terror torquet Iudam,
Quam fragili sua spes reputantem & gloria nuper
Constiterat subnixâ loco, dicetque, rubore
Confusos oculos pallentiâque ora notante:
Hocce tam solidum, quò nos confugimus olim
Præsidium? o spes fallaces & inania vota!

Quando erit, ut nostros ferro flammisque penates
Vrentem Assyrium innētis in prælia turmis
Pellamus? subito nimis insidiosa labantem
Mutauit fortuna fidem! Proh inuida fata,
Quæ super vlla fuga, quæ spes super vlla salutis?

Cap. 21. Hactenus hæc: Tam tēpus equos ad omissa reuertī,

¹ Desertosque mari fumantia colla lauare.
Ad te igitur quæ more freti furis importuni,
Regnatricis Asiae, & tua fata suprema redimus.
Qualiter horribiles, longo iam cautiōr usu

M Pallenti

² In tempore illo locutus est Dominus in manu Esaiæ filij Amos dicens: Vade & solue sacco de lumbis tuis, & calciameta tua tolle de pedibus tuis. Et fecit sic vadēs nudus & discalciatus.

³ Et dixit Dominus: Sicut ambulauit seruus meus Esaias nudus & discalciatus, triū annorum signum & portentum erit super Aegyptum & super Aethiopiam:

⁴ Sic manabit rex Assyriorum captiuitatē Aegypti, & transmigrationē Aethiopiæ. Iuuenem & senem, nudam & discalciatā discooperis natibus ad ignominiam Aegypti.

⁵ Et confundentur & timebunt ab Aethiopia spe sua, & ab Aegypto gloria sua.

⁶ Et dicet habitator insule huius in die illa: Hæccine spes nostra ad quos confugimus in auxilium, ut liberaret nos a facie regis Assyriorum? Et quomodo effugere poterimus nos?

Cap. 21.

¹ Onus deserti maris. Sicut turbines ab Aphrico veniūt de deserto venit, de terra horribili.

Maledictus
homo qui co-
fidit in homi-
ne.

Pallenti sociis praeannuntiet ore procellas
 Nauita, turbatum cum possidet Africus aequor;
 Sic ego, cui veris animum Deus o'sque repleuit
 Fatidicum, diris à gentibus horrida bella,
 Bellatibi, & tristes denuntio numinis iras:
 Namque malis te iam dudum pessum ire, sinistrisque
 Ominibus, non vana fides, sic fata supremus
 Sortitur, duroque vices adamante reuinctas
 Ordine quamque suo voluit, vertitque deum Rex.

2 Visio dura nuntiata est mihi: Qui incredulus est, infideliter agit: & qui depopulator est, vastator. Ascende E'am, obside Mede. Omnem gemitu eius cessare feci.

Omni crede fidem tibi nunc perisse, nec ullis
 Fœderibus, pactis-ve tuam constare salutem
 Posse puta, fidos non experietur amicos,
 Iuratam qui saepe fidem pactumque sefellit.
 Saevaque qui trepidum circumtulit arma per orbem,
 Ambitione furens, regni que cupidine cæcus,
 Idem victoris dextram ferrumque vicissim
 Sentiet, & vita, & regnis spoliatus auitis.

Tu verò pharetra pugnax, arcuque sonante
 Persa ferox, & equo gaudens vage Mede volucris,
 Falciferos iam tempus adest inscendere currus:
 Obsidione urbem circumvallate frequenti;
 Faxo ego finitimis lacrymas quas improba quondam
 Gentibus expressit, duplicata clade rependat.

3 Propterea repleti sunt lumbi mei dolore, & angustia possedit me sicut angustia parturientis. Corruicum auditem: cõurbatus sum cum viderem.

4 Emarcuit cor meum, tenebrae obstupescerunt me. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum.

5 Pone mensam, cõtemplare in speculo: Comedentes & bibentes surgite principes, arripite clypeum.
 6 Hæc enim dixit mihi Dominus: Vade & pone speculatorem, & quodcumq; viderit, annunciet.

3 Quid tibi tunc animi, cum castra inimica repente
 Aduenisse videns, saevo cingens ab hoste,
 Rex miser? heu dices: nunc me nunc fata nocentem
 Diræ agitant, seuiq; premunt sub corde dolores,
 Quales nulla tulit stringente puerpera factu.

Genua labant, famuli, pietas est si qua, labantem
 Erigite, o ubi sum? quid sum? quid-ve audio? quid-ve
 Infelix video? nimis ah citò molle mihi cor
 Delicuit: sed cur tenebescunt omnia circum
 Tam subito? Nox o nox ebria, nox temulenta,
 Sola voluptatum nox conscia mille mearum,
 Quod mihi portentum mutata repente, quod omen

Triste refers? Eia funestas tollite mensas
 O pueri, non ista cibos & pocula poscunt
 Tempora. Vade age tu, speculæque intentus ab alta,
 Dispice nocturnis quid tentent fraudibus hostes.
 Arma viri, arma citò, non conuiualibus ultra
 Indulgendum epulis; superat mea mœnia victor
 Sanguineus, captamque ferox irrumpit in arcem.

6 Turribus hæc frustra custos nocturnus ab altis

Voce

Verba sunt Baltazaris regis, cum illi comessanti apparuisset manus in pariete scribens, Daniel. 3.

Voce canet fera; interea bacchabitur intus
 Hostis, & effractis latè ruet obuia portis.
 Nam quid ego non pramonui, cum missus ab ipso
 Numine, & aërio iussus de vertice campos
 Subiectos lustrare oculis, verumque referre,
 Auribus hæc itidem surdis itidemque sonarem?
 7 Assyrij vigilate viri, ferus imminet hostis.
 Nam video (nec enim fallax me ludit imago)
 Terribili currum per agros volitare patentes
 Turbine, disparibus duo quem iumenta figuris,
 Iuncta pari temone tamen, rapiantq; trabuntq;.
 Leua asinus freni patiens, dextraque camelus
 Concordes iugum idem tolerant, stat celsior alto
 In curru bellator, & huc hastilia, & illuc
 Crispat utraque manu: quid adhuc torpetis inertem
 Post epulas toto perflantes pectore somnum?
 8 Nunquam-ne o miseri, ad vocem euigilabitis istam,
 Quam leo non vincat Maura traiectus ab hasta?
 Non iniussus ego speculam hanc (mibi credite) seruo.
 Has Deus excubias, hæc munia iussit obire
 Peruigili, seu lux, seu nox redit humida, cura.
 9 Ecce (iterum moneo) biugis se feruidus infert
 Victor equis, totoque acies fugat equore versas,
 Horrendum inclamans, magnoque hæc detonat ore:
 En peritura suis premitur Babylonia fatis
 Quæ meruit, metasque dati peruenit ad eui.
 Non ultra simulacra Deum quæ muta colebat,
 Auxilio fuerint, sua eos maiore sub hoste
 Iam quoque fata vocant, ut inanis testa terendos.
 Hæc tibi iamdudum, quæ me diuim atq; hominum Rex
 Scire dedit, verus nequicquam annuntio vates,
 O Babylon, sed enim magni area facta Tonantis
 Cum tritura tui suprema adoleuerit anni,
 Non paleis, sed corporibus sternere cruentis,
 Et passim ingentes mirabere cadis acervos,
 Funeribus cooperta tuis, & strage tuorum.
 10 Par quoque palmiferam casus expectat Idumen,
 Cladibus heu nostris letatam semper Idumen.
 Gens merito miseranda suo, quæ celsa Seiri
 Solaque lustra colit, longo suspensa timore,
 Quam sæpe obscura vigilem sub nocte rogabit:
 Quo res summa loco custos? qua parte tuendos
 Suscipimus primùm muros: satim omnia salua?

M 2

Quid?

Perfas & Me-
 dos significat,
 Cyru & Da-
 rium reges.

Similis locus
 est Abieuc
 1. cap. Quale
 autem oportet
 esse eum,
 qui specula-
 tor constitutus
 est à Do-
 mino, eleganter
 Ezech. el
 cap. 1. ubi, Filij
 hominis, speculatores de-
 dite, &c.

Similis locus
 alibi in Apo-
 calypsi beati
 Iohannis.

Vide Psalmū
 137. Super Du-
 mēna Baby-
 lonis, &c.

7 Et vidit currum
 duorum equitū, ad-
 scensorem asini & ad-
 scensorem cameli. Et
 cōtemplatus est dili-
 genter multo intuitu.

8 Et clamauit vt leo
 super speculam Do-
 mini: Ego sum stans
 iugiter per diem, &
 super custodiam meā
 sām totis noctibus.

9 Ecce iste venit af-
 censor vir bigæ equi-
 tum. Et respondit &
 dixit: Cecidit, cecidit
 Babylon, & omnia
 sculprilia deorū eius
 contrita sunt in terrā,

10 Tritura mea & fi-
 lia area meæ, quæ au-
 diui à Domino exer-
 cituum Deo Israël,
 omnia annūciaui tibi

11 Onus Duma: Ad
 me clamat ex Seir:
 Custos quid de nocte?
 custos quid de nocte?

Quid? vigilum-ne satis nocturna pericula contra?

Quid feret insidiis suspecta latentibus hora?

Quid nox apta dolis, fraudique accommoda semper,
Inuolucens umbra magna terramque polumque,

Hostilesque astus? ¹² cui contra talia custos:

Nox suspecta quidem est, sed non securior atra

Nocte dies, tantis miseri ne quaerite lucem

Funestam desideris, cladem illa nefandam

Deteget, & qua nox celabat operta recludet.

Antea oportuerat sauum lenire furorem

Vindicis, & lacrymis rutilum restinguere fulmen.

Nec nunc serum etiam fuerit placare Tonantem,

Si modo conuersi, vitam damnare priorem

Pacem non ficto veniamque rogabit ore.

¹³ Vosque nothi generis, quos serua filius Abrae

Ismael Abramides, iaculo metuendus & arcu,

Legitimo nunquam patiens concedere fratri,

Transscripsit terris Arabum felicibus olim,

Paena manet, studiis minus in nos debita gratis.

Ec quo etenim cum nos miseranda vel hostibus ipsis

Turba effusa fuga, Dedanim peteremus amicam,

Saxaque per rupesque, & praecipites conualles,

Extorres, laribus profugi, rerum omnium egeni,

Heu nimis ingrato iaceremus fessa cubili

Membra, super gelida recubantes cespite terra,

Auxilio, ec quibus aut opibus iuuistis egentes?

¹⁴ Num uestrum occurrens aliquis, sitientibus undam

Præbuit? aut Cerere oblata ieiuna refecit

Corpora? num tecto profugos aut urbe recepit?

¹⁵ Et tamen instabat stricto fugientibus ense

Victor, & emissis feriebat terga sagittis.

¹⁶ Quare hæc, irato vobis à Numinis ore

Credite dira cani: non totus mensibus annus

Bis sex exactis circumuertetur, & ecce

Concidet illa ingens Cedarena gloria gentis.

¹⁷ Et bona missilibus certare, arcuque sonante

Quæ superest pubes, victricibus obruta telis

Effuso patrios saturabit sanguine campos.

Hæc iubet ut rata sint, diuumq; hominumq; repertor,

Cuius ab arbitrio pendent mortalia cuncta,

Regnorum & populorum obitus, ortusque, vicisque.

¹ Non leuius tecum (si non sum vanus) agetur,

O vatum sedes, o vallis amata prophetis:

12 Dixit custos: Venit mane & nox. Si quaeritis, quaerite: conuertimini & venite.

13 Onus in Arabia. In saltu ad vesperam dormietis in semitis Dodanim.

14 Occurrentes sitiēti ferte aquam, qui habitatis terrā Austri, cum panibus occurrere fugienti.

15 A facie enim gladiorum fugerunt, a facie gladii imminentis, a facie grauis prelij.

16 Hæc dicit Dominus ad me: Adhuc in anno quasi anno mercenarij, & auferetur omnis gloria Cedar.

17 Et reliquæ numeri sagittariorum fortium de filijs Cedar imminuentur. Dominus enim Deus Israël locutus est.

Cap. 22.

1 Onus vallis visionis. Quidnā quoque tibi est quia ascendisti & tu omnis in alta tecta?

De onere Idamæorum plenius scribunt Hierem. c. 49. Hezechiel, ca. 37. Abd. c. 1. & Amos ca. 1.

Dedanim, noto, & pinguos interpretatur Hieronymus, quem ego hic secutus sum.

Cap. 22. Vallē visionis plerique volunt dici Hierosolymā, quod sit mater & alitrix Prophetarū, quos Vidētes scriptura appellat.

Nam